

Udtalelse, som den sidste ærede Taler fremsatte, der gik i Retning af en Beklagelse af, at man nu og da gør den Erfaring, at Andelsfolk i vor Tid glemmer Idealiteten, lader sig friste af den sikre Fordel og viger tilbage for Konkurrencen. Man vil ikke i dette Ting være i Tvivl om, at mit Ønske længe har gaaet i Retning af i et hurtigere Tempo at komme bort fra Statsforanstaltninger, og her tænker jeg specielt paa dette, at Staten — til Sikring og Betyggelse for Befolkningen, som man mener — fastsætter Priserne og Avancen. Det er ikke alle, der har haft den Mening, at vi kunde bevæge os bort fra Statsforanstaltningerne i det Tempo, jeg har tænkt, men jeg vilde dog tro, at alle maatte være enige om, at i en saadan Overgangstid er der en Mission for Andelstanken og Andelsideen, hvis den vel at mærke ikke glemmer sin konkurrerende Opgave. Jeg kan derfor ikke lade være med at give den sidste ærede Taler Tilslutning til de Beklagelser, han udtalte i Retning af, at han nu og da havde erfaret, at de Andelsfolk, der i sin Tid var fyldte af Idealitet over Andelstanken, glemmer paa en Tid, hvor der navnlig er Brug for dem, at holde denne Fane højt i Ære.

Naar man sidder og hører paa denne Forhandling, kan det jo i og for sig ikke overraske, at Modsætningerne mødes. Man har hørt Lovforslaget kritiseret fra forskellige Sider uden dog deraf at kunne faa nogen Formodning om, at den noget negative Kritik fra disse modsatte Sider kunde forventes samlet i noget positivt. Men det har undret mig, at den efter mit Skøn flinke og trofaste Afvæbningsmand, det ærede Medlem, Hr. Hauge, skulde være en saa udmærket Vaabensmed. Thi det var jo det, det ærede Medlem gjorde sig saa ihærdige Anstrengelser for i Gaar, at smede Vaabnene til de forskellige Sider. Det ærede Medlem sagde først, at Landboerne fik alt for meget for deres Korn; det var i Virkeligheden en Udbytning af Befolkningen, det var en Tynge for Staten, og det beredte vore Finanser Vanskeligheder. Man forstod meget godt, at dette var henvendt til den Bybefolkning, der ikke har synderlig indgaaende Kendskab til de Produktionsvilkaar, under hvilke Landbruget virker. Nu forekommer det mig noget ubilligt, at man retter denne Bebrejdelse imod Landbruget, men jeg forstaaer, at naar Opmærksomheden skal afledes fra det, man lige Aftenen før sidste Valg forsikrede om Brødpriser paa 3—4—5 Kr. — det gik ud i min Valgkreds fra

socialdemokratisk Side, og jeg venter slet ikke, at man nu skulde komme og gøre Afbigt for dette —, saa er det maaske et brugbart Middel at forsikre, at Landbruget udbytter Befolkningen. Det ærede Medlem var jo ogsaa i sine Udtalelser i Dag ved at komme tilbage til dette. Jeg kunde forstaa, at kan kredse om disse 3—4—5 Kr.; han er allerede naaet op til 1½ Kr., og naar han nu tager Valutaspørgsmaalet med i Betragtning og vi kommer nærmere Valget, kan det jo være, vi kommer derop imod igen. Og hvad er det saa, der bereder disse Vanskeligheder og giver Anledning til at tale om Landbrugerne som Udbyttere? Ja, det er dette, at der i dette Lovforslag er tiltænkt dem fuld Erstatningspris for det Brødkorn, de afleverer, saaledes at forstaa, at de i Stedet for dette kan faa andre Fodermidler af tilsvarende Værdi. Det forbavsede mig lidt at høre det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen i sin Udtalelse for lidt siden tvivle om, at det vilde være muligt at faa disse Erstatningsfodermidler til den Pris, der var tænkt; hans Tvivl maa jo saa konkludere i at ønske Prisen forhøjet, men i den Henseende kan vi afvente de nærmere Forhandlinger i Udvalget. Det er dog Landbruget, der i Krigstiden i overvejende Grad har skaffet de Penge til Landet, har tilvejebragt den Valuta, som andre Erhverv har skullet have; derfor er det lidt ejendommeligt, at man, naar der nu her er tiltænkt Landbruget en saadan Pris, at det kan faa andre tilsvarende Fodermidler i Stedet, vil give det Udseende af, at Landbruget øger Dyrtiden og bereder Staten finansielle Vanskeligheder. Det undrer mig navnlig, at det ærede Medlem Hr. Hauge vil tegne det Billede, for han ved jo bedre Besked.

Men det var ikke blot til den Side, det ærede Medlem var Vaabensmed. Det ærede Medlem var ogsaa Vaabensmed til anden Side. Da han kom til at tale om Dispensationsafgiften ved Udførsel af Vaarsæd, henviste han straks til de stærkt udprægede Agrarkrav om højere Priser, og jeg lagde Mærke til de venlige Blikke, det ærede Medlem sendte ud til dem af de Konservative her i Salen, som har gjort sig til Talsmænd for disse Krav. Det ærede Medlem gav Anvisning paa, at Kravet om Verdensmarkedets Priser ikke var blevet opfyldt paa Grund af denne Dispensationsafgift, som de derfor maatte være imod, og da det ærede Medlem var i Tvivl om, hvorvidt hans Anvisning havde gjort tilstrækkelig Virkning, skyndte han sig at tilføje, at dette Princip hyldede han; dermed vilde